

EENS

Ernest Van der Boezem
Trekker van GKC-programma
Ondernemerschap
CAH Dronten

Zonder ondernemerschap geen toekomst voor groen onderwijs

Ondernemerschap wordt vaak gezien als een essentiële competentie. Iedereen moet zich de vraag stellen: hoe ga ik mijn brood verdienen? Ondernemerschap betekent ook dat je openstaat voor mogelijkheden en kansen grijpt. Een kanttekening zou kunnen zijn: lang niet iedereen begint voor zichzelf en er zijn dan veel belangrijker zaken zoals samenwerken, creativiteit en flexibiliteit. Of: echt ondernemerschap heb je of je hebt het niet.

“ De komende jaren staan werkenden in de sector voor de vraag: wat ga ik produceren, waar doe ik dat en met wie? Je kunt niet meer vertrouwen op oude vanzelfsprekendheden en routines, de manier waarop je vroeger in het werk stond. Je moet voor succesvol functioneren kijken naar mogelijkheden en onmogelijkheden. Daarbij is ondernemerschap essentieel. Dat betreft niet alleen de primaire sector, maar ook bloemisten of hoveniers. Overall in de groene sector heb je ondernemers die voor vergelijkbare vragen staan. Zelfs als je geen ondernemer wordt, kun je er niet omheen. We spreken dan van

Binnen eigen functioneren is het voortdurend van belang dat je alert bent, kansen grijpt en je jezelf verbetert

ondernemendheid. Dat houdt in dat je je niet afwachtend opstelt, maar je afvraagt: wat ga ik doen? Binnen eigen functioneren is het voortdurend van belang dat je alert bent, kansen grijpt en je jezelf verbetert. Oplettendheid en omgevingsbewustzijn.

Het betekent in het mbo bijvoorbeeld dat mensen wakker gemaakt worden voor ondernemerschap, maar het begint al op het vmbo. Daar moet al een keuze gemaakt worden. Ze moeten er ook nadenken over de vraag: ga ik voor mezelf mijn geld verdienen of ga ik bij iemand in dienst om geld te verdienen? Op het vmbo is wat dat betreft nog een wereld te winnen.

Als programmteam zetten we ons in om ondernemerschap op elke laag in het groene onderwijs een plaats te geven. Dat iedereen in de opleiding ervaart dat ondernemerschap een wenkend perspectief is. Dat houdt in dat je zorgt voor echte, indringende en spannende ervaringen. Hoe is het om in die rol te functioneren?

In het vmbo kan het een project betreffen waarin je spelenderwijs in aanraking komt met ondernemerschap. In het mbo gaat het om confrontatie met de vraag: ‘kan ik dit vak zo uitvoeren dat ik er geld mee kan verdienen?’ En in het hbo: hoe kan ik als manager mijn boterham verdienen? Lans en Verstegen (Wageningen UR) noemen zes competenties die dat ondernemerschap afdekken (rondom *opportunity, relationship, conceptual thinking, organising, strategic acting en commitment*). Die herken je in de praktijk; ik heb dat ook zelf ervaren bij een leerlingenteam op het mbo waar ik locatiedirecteur was.

Concluderend: de leerling vraagt: wil je me opleiden? En het bedrijfsleven – uiteindelijk toch de afnemende partij – vraagt daarbij in toenemende mate om ondernemerschap en ketenverantwoordelijkheid. Dat legitimeert dat je als groen onderwijs alle aandacht aan dat ondernemerschap geeft. Of je nu ondernemer wordt of niet.

”

ONEENS

Roland-Jan Buijs

Afdelingshoofd Tuin, Park en Landschap
Prinsentuin College Breda (mbo)

“Ondernemerschap is een belangrijk item binnen het groen onderwijs, maar om de stelling zo zwaar weg te zetten, lijkt me niet reëel. We leiden toch niet allemaal ondernemers op? Naast ondernemerschap zijn er veel meer belangrijke competenties aan te leren, zoals vakkennis, samenwerken en overleggen en eigen werk organiseren. Mijn ervaring is dat een beperkt aantal leerlingen de uitdaging aangaat van het ondernemerschap. Veel van onze leerlingen Tuin, Park en Landschap kiezen voor ‘blijven leren’ en stromen door naar hbo. Of ze worden medewerker in het bedrijfsleven. Ondernemerschap, een onderdeel van groen onderwijs, is voor

Je kunt jezelf afvragen of het ‘echte’ ondernemerschap niet een karaktertrek van een persoon moet zijn

een aantal leerlingen een belangrijke competentie omdat ze een eigen bedrijf willen beginnen, maar voor een groot deel van de leerlingen zijn andere competenties van groter belang. Wel ben ik van mening dat ondernemerschap in de zin van bedrijfseconomisch inzicht verkrijgen erg belangrijk is voor onze leerlingen. Het besef van kostenbewust handelen is voor alle niveaus van toepassing. Van Jan met de schrepel tot Kees de divisiedirecteur. Opleiden staat meer borg voor voorbereiden op het beroep en de maatschappij dan expliciet voor ondernemerschap. Goed ondernemerschap hoeft niet per se op school aangeleerd te worden; ik ken personen in mijn omgeving die nog niet eens de basisschool hebben afgerond maar wel een miljoenenbedrijf runnen. In relatie hiermee kun je dan jezelf de vraag stellen of het ‘echte’ ondernemerschap aan te leren is of dat het een karaktertrek van een persoon moet zijn. Zo zie ik bij ons op school en in de praktijk supergoede planners, werkvoorbereiders en ontwerpers, maar ze zijn van nature niet commercieel ingesteld. Zij halen energie uit de dingen waar ze goed in zijn. Naar mijn idee is ondernemerschap iets wat in hart en nieren moet zitten; iets waarbij voor jezelf beginnen geen mogelijkheid is maar juist een zekerheid. Zo had ik enkele jaren terug een leerling

uit Made die bij de motivatie waarom hij voor de opleiding koos ‘een eigen hoveniersbedrijf’ had opgeschreven. Toevalig stond ik laatst naast hem voor het stoplicht, één jaar van school en een splinternieuwe bus met aanhanger. Ik kreeg van hem zijn visitekaartje door het raam van de auto in mijn vingers gedrukt. Zijn droom was werkelijkheid geworden.

”